

ROZSUDEK SOUDU (pátého senátu)
10. června 2004 *

Ve věci T-307/01,

Jean-Paul François, úředník Komise Evropských společenství, s bydlištěm ve Wavre (Belgie), zastoupený A. Colsonem, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobce,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené J. Currалlem, jako zmocněncem, ve spolupráci s B. Wägenbaurem, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

jejímž předmětem je jednak žaloba na zrušení rozhodnutí Komise ze dne 5. dubna 2001, kterým se žalobci ukládá disciplinární sankce spočívající v zařazení na nižší služební stupeň, a jednak žaloba na náhradu majetkové a nemajetkové újmy, o které se žalobce domnívá, že ji utrpěl,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
(pátý senát),

ve složení P. Lindh, předsedkyně, R. García-Valdecasas a J. D. Cooke, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: I. Natsinas, rada,

s ohledem na písemnou část řízení a po jednání konaném dne 2. prosince 2003,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

- 1 Nařízení Komise 86/610/EHS, Euratom, ESUO ze dne 11. prosince 1986, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením finančního nařízení ze dne 21. prosince 1977 (Úř. věst. L 360, s. 1, dále jen „prováděcí nařízení finančního nařízení“), ve znění platném v rozhodné době [nařízení 86/610 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Komise (Euratom, ESUO, ES) č. 3418/93 ze dne 9. prosince 1993 (Úř. věst. L 315, s. 1)] ve svém článku 68 stanovilo:

„Za podmínek stanovených v člancích 54, 55 a 94 finančního nařízení je poradní komise pro nákupy a zakázky povolána vydat konzultativní stanovisko:

- a) ke všem návrhům na zakázky na práce, dodávky nebo poskytování služeb v hodnotě přesahující částky uvedené v člancích 54 a 94 finančního nařízení, jakož i k záměrům týkajícím se nabytí nemovitostí bez ohledu na jejich cenu;

- b) ke všem návrhům dodatků k zakázkám uvedeným v předchozím odstavci ve všech případech, kdy by výsledkem těchto dodatků byla změna původní ceny zakázky;

[...]

- f) k otázkám vyvstalým při zadání nebo při provedení zakázek (zrušení objednávek, žádosti o snížení pokut za prodlení, odchýlení od zadávací dokumentace a od obecných podmínek...), pokud je otázka dostatečně závažná, aby odůvodnila žádost o stanovisko;

[...]“ *(neoficiální překlad)*

- 2 Článek 11 první pododstavec služebního řádu úředníků Evropských společenství (dále jen „řád“) stanoví, že úředník musí plnit své služební povinnosti a řídit se výhradně zájmy Společenství.

- 3 Článek 21 řádu stanoví:

„Úředník je povinen bez ohledu na své postavení ve služební hierarchii pomáhat a radit svým nadřízeným; je odpovědný za plnění povinností, které mu byly svěřeny.

Úředník pověřený zajištěním chodu služby je odpovědný svým nadřízeným za výkon svěřených pravomocí a za provádění jím vydaných příkazů. Odpovědnost jeho podřízených ho nezbavuje žádné z jeho vlastních odpovědností.

Úředník, který obdrží pokyny, jež považuje za nesprávné, nebo o kterých se domnívá, že by jejich provádění mohlo vést k závažným potížím, o tom neprodleně uvědomí svého nadřízeného, je-li to nezbytné písemně. Obdrží-li poté úředník od svého nadřízeného písemné potvrzení pokynů, provede je, ledaže představují porušení trestního práva nebo použitelných bezpečnostních norem.“ *(neoficiální překlad)*

- 4 Článek 86 řádu stanoví, že každému úředníkovi nebo bývalému úředníkovi, který úmyslně nebo z nedbalosti poruší povinnosti stanovené tímto služebním řádem, mohou být uloženy disciplinární sankce. Disciplinární sankce stanovené v odstavci 2 tohoto ustanovení zahrnují sankce spočívající v zařazení na nižší služební stupeň.

- 5 Článek 88 pátý pododstavec řádu stanoví:

„[...] Pokud je však úředník za stejné jednání soudně stíhán, je konečné rozhodnutí přijato až po vynesení pravomocného rozhodnutí soudem, který případ projednává.“
(neoficiální překlad)

Skutkový základ sporu

- 6 Žalobce je úředníkem platové třídy B 3 v Komisi. V době, kdy došlo ke skutečnostem, které byly předmětem dotčeného disciplinárního řízení, byl přidělen do bezpečnostní kanceláře (dále jen „BK“) generálního ředitelství personálu a správy ředitelství Komise a spravoval finanční jednotku BK. V rozhodné době byli nadřízenými žalobce p. De Haan, ředitel BK, a p. Eveillard, asistent ředitele a vedoucí sektoru „Ochrana Brusel“.
- 7 V roce 1991 vyhlásila Komise výběrové řízení týkající se ostrahy jejích nemovitostí umístěných v Bruselu. V říjnu 1992 byla smlouva o ostraze na cenu 75 000 000 ECU zadána společnosti IMS/Group 4, počínaje 1. listopadem 1992 na dobu pěti let. V rámci funkce, kterou žalobce zastával, se podílel na vypracování a plnění této smlouvy.
- 8 Před podpisem smlouvy o ostraze žádala společnost, která byla úspěšným uchazečem ve výběrovém řízení, zřízení záruky proti riziku fluktuace devizového

kurzu mezi belgickým frankem a ECU, měnou, na kterou zněla smlouva. V důsledku této žádosti byl přijat dodatek ke smlouvě (příloha 1), kterým se mění návrh smlouvy, který byl již předložen poradní komisi pro nákupy a zakázky (dále jen „PKNZ“), aniž by byla provedena nová předchozí konzultace s touto komisí. Tato příloha 1 obsahovala ustanovení umožňující upravit cenu plnění ze smlouvy v návaznosti na kolísání hodnoty ECU ve vztahu k belgickému franku a do smlouvy o ostraze zavedla další změny.

- 9 V listopadu 1992 byl vypracován pro PKNZ konzultační přípis týkající se dotčeného dodatku. Tato korespondence byla však založena do archívů BK. Když byla nalezena v lednu 1993, nebyla PKNZ předána.
- 10 V lednu 1993 odmítla finanční kontrola udělit svůj souhlas s platebním příkazem vztahujícím se k plnění smlouvy o ostraze z důvodu, že platby byly stanoveny v belgických francích, a ne v ECU, jak vyplývá ze zprávy o správním šetření ze dne 14. července 1998 (strana 13) vypracované p. Reichenbachem, v rozhodné době ředitelem generálního ředitelství „Zdraví a ochrana spotřebitelů“ Komise, na žádost p. Trojana, generálního sekretáře Komise, jakož i ze zprávy ze dne 6. ledna 1999 (strana 12) pí Flesch, generální ředitelky překladatelské služby Komise, pro orgán oprávněný ke jmenování (dále jen „OOKJ“), a konečně ze zprávy orgánu oprávněného ke jmenování disciplinární radě ze dne 24. února 1999 (bod 31).
- 11 V důsledku tohoto odmítnutí udělit souhlas finanční kontroly byla ředitelem BK, p. De Haanem, a členem představenstva společnosti, která byla úspěšným uchazečem ve výběrovém řízení, p. Alexandrem, podepsána dne 27. ledna 1993 příloha 3 ke smlouvě. Tato příloha 3 zrušila počínaje dnem 1. února 1993 ujednání přílohy 1 týkající se úprav cen v závislosti na fluktuaci devizového kurzu mezi belgickým frankem a ECU.

- 12 Dne 17. února 1993 zahájilo generální ředitelství „Finanční kontrola“ Komise audit týkající se činnosti BK a zvláště zadání zakázky na ostrahu. Jeho konečná zpráva byla předložena dne 7. července 1993. Tato zpráva (strany 10, 11 a 12) odkazuje zejména na změny ve smlouvě o ostraze zavedené přílohou 1 po konzultaci PKNZ a na negativní důsledky finanční povahy, které z této přílohy plynuly.
- 13 V důsledku uveřejnění článku v novinách *De Morgen* dne 18. srpna 1997 poukazujícího na osobní odpovědnost při zadání smlouvy o ostraze, jakož i na obecnou odpovědnost Komise při kontrole správy této smlouvy, provedla Koordinační jednotka pro boj proti podvodům (UCLAF) šetření týkající se této smlouvy. UCLAF dne 12. března 1998 předložila svou zprávu o šetření, která uváděla závažné nedostatky při zadání zakázky a plnění předmětné smlouvy o ostraze. Dne 21. dubna 1998 p. Trojan požádal p. Reichenbacha o provedení šetření týkajícího se zakázky na ostrahu zadané IMS/Group 4. Tato zpráva o správním šetření byla předložena dne 14. července 1998.

Disciplinární řízení

- 14 Dne 29. července 1998 rozhodl OOKJ zahájit disciplinární řízení proti žalobci. OOKJ rovněž zahájil disciplinární řízení ve vztahu k nadřízeným žalobce, p. De Haanovi a p. Eveillardovi.
- 15 Dne 29. července 1998 oznámil OOKJ žalobci výtky, které se týkaly toho, že z jeho strany došlo k „[chybnému] služebnímu postupu [...]“ a k hrubým porušením pravidel finanční správy, zejména při vypracování a plnění [smlouvy o ostraze

uzavřené se společností IMS/Group 4]" (dále jen „výtku č. 1“). Přípisem ze dne 23. září 1998 OOKJ žalobci sdělil následujících šest doplňujících výtek:

„Výtku č. 2:

Strpění pletich či dokonce účast na pletichách s nabídkami obdržnými v rámci zadání zakázky týkající se [...] ostrahy [a] dozoru nad budovami [Komise] [v roce] 1992 (v přibližné ceně 75 000 000 ECU na dobu [pěti] let) po datu stanoveném pro jejich přijetí; tyto pletichy spočívaly v předání údajů týkajících se jedné nebo několika nabídek jedné ze společností, která byla uchazečem (IMS/Group 4), v přijetí nové nabídky této společnosti obsahující sníženou cenu a v nahrazení původní nabídky za účelem usměrnění zadání této zakázky ve prospěch této společnosti, a to nečestně, podvodným způsobem a v rozporu s příslušnými pravidly, jakož i mimo jiné s ustanoveními čl. 17 prvního pododstavce řádu.

Výtku č. 3:

Účast na vypracování přílohy (návrhu) smlouvy o ostraze z roku 1992 v důsledku schválení návrhu zadat zakázku společnosti IMS/Group 4 a podmínek návrhu smlouvy ze strany PKNZ buď vědomým jednáním s cílem umožnit společnosti [vyrovnat] utrpenou ztrátu [vzniklou] na základě nové nabídky, a tedy podvodným způsobem, nebo hrubou nedbalostí vzhledem k tomu, že ustanovení přílohy byla částečně v rozporu s podmínkami výběrového řízení a zadávací dokumentací, jak byly schváleny PKNZ, a [to] k újmě finančních zájmů Komise.

Výtka č. 4:

V důsledku přípravy výše uvedené přílohy opomenutí buď úmyslné [...], nebo z hrubé nedbalosti informovat nebo [zorganizovat] konzultaci ze strany PKNZ nebo finanční kontroly [týkající se] přílohy a změny smlouvy z toho vyplývající ve srovnání s návrhem smlouvy schváleným PKNZ buď předem, nebo po uzavření smlouvy, jejíž součástí byla tato příloha.

Výtka č. 5:

Strpění zneužití či dokonce účast na zneužití smlouvy o ostraze takto vypracované, kterou bylo systematicky navrhováno zaměstnat četné osoby v [BK] a jiných službách pro plnění administrativních nebo jiných povinností, prostřednictvím vypracování pracovních smluv společností v rozporu s ustanoveními smlouvy uzavřené Komisí, s postupy stanovenými pro zaměstnávání zaměstnanců a příslušnou [rozpočtovou] položkou, bez předchozího platného povolení a informování věcně příslušných služeb a zneužitím ustanovení smlouvy týkajících se placení práce přesčas spojené s povinnostmi ostrahy.

Výtka č. 6:

Obecněji, že neplnil své služební povinnosti osoby odpovědné za finanční jednotku [BK] výhradně s ohledem na zájmy Společenství v rozporu s ustanoveními čl. 11 prvního pododstavce řádu.

Výtka č. 7:

Úplná nebo částečná náhrada škody vzniklé Společenství v důsledku vážného porušení služební povinnosti (článek 22 řádu).“

- 16 Dne 6. října 1998 byl žalobce vyslechnut na základě článku 87 řádu pí Fleisch, generální ředitelkou překladatelské služby Komise zmocněnou OOKJ za tímto účelem.
- 17 Paní Fleisch předala dne 6. ledna 1999 OOKJ svou zprávu, ve které konstatovala, pokud jde o žalobce, služební nedostatky, porušení pravidel týkajících se veřejných zakázek, ustanovení finančního nařízení, jakož i správních a rozpočtových postupů a porušení řádu. V důsledku předání tohoto dokumentu předal OOKJ disciplinární radě zprávu ze dne 24. února 1999, která uváděla sedm výtek vůči žalobci.
- 18 Ve svém odůvodněném stanovisku vydaném dne 9. března 2000 měla disciplinární rada za to, že výtka č. 1, 3, 4, 5 a 6 byly prokázány a zamítla výtka č. 2 a 7. Ve svém stanovisku disciplinární rada doporučila uložit žalobci disciplinární sankci uvedenou v čl. 86 odst. 2 písm. d), tedy zařazení na nižší služební stupeň a navrhla, aby se sankce v daném případě týkala dvou stupňů.
- 19 Dne 25. května 2000 byl žalobce vyslechnut OOKJ a předal své vyjádření.

20 OOKJ přijal dne 5. dubna 2001 rozhodnutí, kterým se ukládá sankce spočívající v zařazení na nižší služební stupeň s účinností od 1. května 2001. OOKJ odkázal na stanovisko disciplinární rady s tím, že považoval výtky č. 1, 3, 4, 5 a 6 za prokázané a tyto výtky potvrdil. S ohledem na znění tohoto disciplinárního rozhodnutí mohou být skutečnosti vytýkané žalobci shrnuty následovně:

- chybný služební postup a hrubá porušení pravidel finančního řízení, zejména při vypracování a plnění smlouvy o ostraze uzavřené v říjnu 1992 mezi Komisí a společností IMS/Group 4, zvláště s ohledem na účast žalobce na vypracování přílohy k této smlouvě, jejíž ustanovení jsou v rozporu s podmínkami veřejné zakázky a zadávací dokumentace, jak byly schváleny PKNZ, a s finančními zájmy Komise (výtky 1 a 3);

- hrubá nedbalost spočívající v opomenutí povinné konzultace dotčené přílohy PKNZ v rozporu s článkem 111 obecných ustanovení provádějících finanční nařízení (výtka č. 4);

- zneužití smlouvy o ostraze s cílem navrhovat zaměstnání četných osob v BK a v jiných službách pro plnění administrativních nebo jiných povinností, prostřednictvím vypracování pracovních smluv společností IMS/Group 4, a to v rozporu se smlouvou týkající se zaměstnávání ostrahy, s postupy stanovenými pro zaměstnávání zaměstnanců a příslušnou rozpočtovou položkou, bez platného povolení a informování věcně příslušných služeb, protihodnotou za placení práce přesčas stanovené pro úkoly ostrahy, s polehčující okolností vyplývající z chronického nedostatku zaměstnanců BK a ze skutečnosti, že tato praxe nebyla v rozhodné době neobvyklá (výtka č. 5);

— neplnění služebních povinností výhradně s ohledem na zájmy Společenství v rozporu s ustanoveními čl. 11 prvního pododstavce řádu (výtky č. 6).

21 Pokud jde o výtku č. 2, rozhodnutí ze dne 5. dubna 2001 stanoví:

„Bude případně příslušet OOKJ obnovit disciplinární řízení na základě článku 11 přílohy IX řádu, zejména za předpokladu, že probíhající soudní vyšetřování [...] prokáže, že došlo k pletichám ohledně nabídky společnosti IMS/Group 4 po 28. dubnu 1992 a před předložením spisu PKNZ.“

22 Disciplinární řízení zahájené proti p. Eveillardovi rovněž vyústilo v přijetí disciplinární sankce. Soudu byla předložena žaloba proti tomuto rozhodnutí ve věci T-258/01, Eveillard v. Komise. Naopak v případě p. De Haana, zesnulého dne 30. srpna 2000, krátce poté, co bylo vydáno stanovisko disciplinární rady, které se ho týkalo, nebylo vydáno konečné rozhodnutí.

23 Dne 29. května 2001 podal žalobce stížnost na základě čl. 90 odst. 2 řádu proti rozhodnutí OOKJ ze dne 5. dubna 2001.

24 Rozhodnutím ze dne 10. září 2001 OOKJ zamítl stížnost žalobce. V tomto rozhodnutí OOKJ potvrdil výtky vůči žalobci s tím, že v odpověď na tvrzení žalobce podal některá vysvětlení. Zaprvé, pokud jde o výtky č. 3 a 4 týkající se vypracování dotčené přílohy a nedostatku konzultace PKNZ, OOKJ měl za to, že pochybení spočívalo ve skutečnosti, že žalobce neuvědomil své nadřízené v rozporu s požadavkem v článku 21 řádu o povinnosti konzultovat PKNZ a neoznámil, že

daná příloha byla v rozporu s finančními zájmy Komise. Zadruhé, pokud jde o výtku č. 5 vycházející ze zneužití smlouvy o ostraze, OOKJ vytýkal žalobci, že neuvědomil své nadřízené o protiprávnosti, o které podle OOKJ věděl, týkající se skutečnosti, že jeho spolupracovník, p. Burlet, vykonával čistě administrativní povinnosti, za které byl placen společností, jež byla úspěšným uchazečem o zakázku na ostrahu. Zatřetí, pokud jde o výtku č. 6 týkající se skutečnosti, že žalobce neplnil své služební povinnosti výhradně s ohledem na zájmy Společenství, OOKJ upřesnil, že žalobce neuvědomil své nadřízené v rozporu s čl. 11 prvním pododstavcem řádu o důsledcích opomenutí konzultovat PKNZ, zatímco odpovědné osobě finanční jednotky muselo být zřejmé, že obsah přílohy představoval narušení hospodářské soutěže.

- 25 OOKJ svým rozhodnutím ze dne 10. září 2001 nabídl žalobci odškodnění ve výši 500 EUR jako náhradu za nemajetkovou újmu v důsledku dlouhotrvající nejistoty, ve které se mohl nacházet kvůli skutečnosti, že doba mezi posledním stanoviskem disciplinární rady vydaným ve výše uvedených disciplinárních řízeních – tedy stanoviskem přijatým dne 4. července 2000 v řízení vedeném proti p. Eveillardovi – a rozhodnutím OOKJ týkajícím se žalobce činila devět měsíců.

Trestní řízení před belgickými soudy

- 26 Dne 23. dubna 1998 v důsledku zprávy o šetření UCLAF zaslala Komise bruselskému královskému prokurátorovi trestní oznámení týkající se předpokládaných protiprávností při zadání zakázky a plnění smlouvy o ostraze. Toto trestní oznámení, ke kterému byla připojena zpráva UCLAF ze dne 12. března 1998, se týkalo podmínek zadání zakázky, zejména případných pletich s nabídkou společnosti IMS/Group 4, jakož i sepsání příloh ke smlouvě a nedostatku konzultace ze strany PKNZ, otázky skutečné existence plnění a správnosti postupů zaměstnávání osob pobírajících mzdu v rámci smlouvy.

- 27 Dne 1. března 2001 přistoupilo Evropské společenství zastoupené Komisí k trestnímu řízení zahájenému u belgických soudů proti žalobci a p. Eveillardovi a p. Alexandrovi, který byl zmocněným členem představenstva společnosti, která byla úspěšným uchazečem o zakázku.
- 28 Dne 27. března 2001 vydal bruselský královský prokurátor návrh na zastavení trestního řízení po obvinění.
- 29 Dne 4. května 2001 podala Komise vyšetřujícímu soudci návrh na provedení doplňujících vyšetřovacích úkonů, který byl zamítnut usnesením ze dne 31. května 2001.
- 30 Dne 15. června 2001 podala Komise odvolání proti tomuto usnesení. Rozsudkem ze dne 6. srpna 2001 prohlásil trestní senát odvolacího soudu v Bruselu odvolání Komise za neopodstatněné.
- 31 Dne 19. března 2002 vydal senát soudu prvního stupně v Bruselu usnesení o odmítnutí žalobních návrhů Komise předložených na jednání dne 12. března 2002. Senát odůvodnil své rozhodnutí tím, že opožděné podání této písemnosti nebylo nijak odůvodněno a že neexistoval žádný důkaz týkající se skutkové podstaty tvrzených trestných činů.
- 32 Dne 2. dubna 2002 se Komise proti tomuto usnesení odvolala k odvolacímu soudu v Bruselu.

- 33 Dne 30. dubna 2002 předložil generální prokurátor u odvolacího soudu v Bruselu návrh požadující, aby trestní senát odvolacího soudu prohlásil odvolání Komise za neopodstatněné, neboť dospěl k závěru, že proti obviněným neexistují důkazy.
- 34 Dne 28. května 2002 vydal trestní senát odvolacího soudu v Bruselu rozsudek prohlašující odvolání Komise za neopodstatněné. Ve svém rozsudku uvedl, že neexistoval žádný důkaz proti obžalovaným týkající se zejména obvinění ohledně změny nabídky, přijetí dotčené přílohy a fakturace činností nesouvisejících s plněním smlouvy o ostraze v rámci této smlouvy. Odvolací soud v Bruselu měl rovněž za to, že Komise neprokázala, že jí vznikla škoda. Vzhledem k tomu, že Komise nepodala proti tomuto rozsudku dovolání, nabylo toto soudní rozhodnutí právní moci.

Řízení a návrhy účastníků řízení

- 35 Návrhem na zahájení řízení doručeným do Kanceláře Soudu dne 10. prosince 2001 podal žalobce tuto žalobu.
- 36 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Soud (pátý senát) zahájit ústní část řízení. V rámci organizačních procesních opatření vyzval Soud účastníky řízení, aby předložili určité dokumenty a písemně odpověděli na určité otázky. Soud zvláště vyzval Komisi, aby předložila disciplinární spis žalobce. Účastníci řízení vyhověli těmto žádostem ve stanovené lhůtě.

37 Ke slyšení řečí účastníků řízení a jejich odpovědí na otázky položené Soudem došlo na veřejném zasedání dne 2. prosince 2003.

38 Na jednání žalobce upřesnil v odpovědi na otázku Soudu, že žádaná výše majetkové a nemajetkové újmy, o které se domnívá, že ji utrpěl, činí 37 500 eur. Komise se, rovněž v odpověď na otázku Soudu, zřekla svých tvrzení, podle kterých byl žalobní návrh týkající se údajné majetkové škody vzniklé žalobci nepřípustný, neboť byl poprvé předložen až v replice.

39 Žalobce navrhuje, aby Soud:

— zrušil rozhodnutí OOKJ ze dne 5. dubna 2001;

— uložil žalované zaplatit částku 37 500 eur jako náhradu majetkové a nemajetkové újmy, kterou utrpěl;

— uložil žalované plnou náhradu nákladů řízení.

40 Komise navrhuje, aby Soud:

— zamítl žalobu;

— rozhodl o náhradě nákladů řízení podle práva.

Právní otázky

I – *K žalobnímu návrhu na zrušení*

- 41 Žalobce se na podporu svého žalobního návrhu na zrušení dovolává zaprvé žalobního důvodu vycházejícího z porušení procesních pravidel a práv na obhajobu v průběhu disciplinárního řízení; zadruhé žalobního důvodu vycházejícího ze zjevného omylu v posouzení skutečností, které jsou mu vytýkány; zatřetí žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady zákazu diskriminace a začtvrté žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady legitimního očekávání a dobré víry.

A – *K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení procesních pravidel a práv na obhajobu v průběhu disciplinárního řízení*

- 42 Žalobce tvrdí, že disciplinární řízení je stíženo procesními vadami, které podle něj vyplývají z porušení ustanovení služebního řádu o organizaci tohoto řízení, jakož i z porušení práv na obhajobu ze strany OOKJ. Žalobce uplatňuje zejména následující výtky: nadměrné prodlení v přijetí sankce, nepřerušování disciplinárního řízení bez ohledu na existenci trestního řízení, pozdní a neúplný přístup ke spisu, nezařazení důležitých písemností do spisu a jejich nesdělení a nevyslechnutí důležitých svědků.

1. K prodlení v přijetí sankce

Argumenty účastníků řízení

- 43 Žalobce zdůrazňuje, že sankce, která mu byla uložena, byla přijata až po více než osmi měsících poté, kdy došlo ke skutečnostem, které jsou mu vytýkány, zatímco v mezidobí pokračoval v plnění svých povinností a v zajišťování své služby bez jakéhokoli upozornění ze strany správy.
- 44 Komise připomíná, že řád ve svých ustanoveních týkajících se disciplinárního režimu použitelného na úředníky nestanoví žádnou promlčecí lhůtu, pokud jde o zahájení disciplinárního řízení.

Závěry Soudu

- 45 Řád ve svých člancích 86 až 89 a ve své příloze IX týkajících se disciplinárního režimu použitelného na úředníky Společenství nestanoví žádnou promlčecí lhůtu, pokud jde o zahájení disciplinárního řízení proti úředníkovi obviněnému z porušení některé z jeho služebních povinností. V tomto ohledu je důležité poznamenat, že pro to, aby plnila svou funkci spočívající v zajištění právní jistoty, musí být promlčecí lhůta stanovena předem zákonodárcem Společenství (rozsudky Soudu ze dne 17. října 1991, *de Compte v. Parlament*, T-26/89, Recueil, s. II-781, bod 68, a ze dne 30. května 2002, *Onidi v. Komise*, T-197/00, RecueilFP, s. I-A-69 a II-325, bod 88).

- 46 Nicméně je třeba připomenout, že Soudní dvůr rozhodl, že za účelem zmírnění negativních důsledků, které mohou plynout z neexistence promlčecí lhůty, pokud jde o výkon pravomocí správou, v případě neexistence takovéto lhůty brání základní požadavek právní jistoty tomu, aby Komise mohla na neurčito odkládat výkon svých pravomocí, a že se tudíž soudce Společenství nesmí při přezkumu výtky vycházející z opožděného jednání Komise omezit na určení, že žádná promlčecí lhůta neexistuje, ale musí ověřit, zda Komise nekonala zvláště opožděně (rozsudky Soudního dvora ze dne 14. července 1972, *Geigy v. Komise*, 52/69, Recueil, s. 787, bod 21, týkající se pravomoci Komise ukládat pokuty v případě porušení pravidel hospodářské soutěže, a ze dne 24. září 2002, *Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise*, C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869, bod 140, v oblasti kontroly podpor poskytovaných na základě Smlouvy o ESUO).
- 47 Pokud jde konkrétněji o disciplinární režim použitelný na úředníky Společenství, je třeba úvodem připomenout, že řád sice nestanoví žádnou promlčecí lhůtu pro zahájení disciplinárního řízení, nicméně ve své příloze IX, konkrétněji v článku 7, stanoví striktní lhůty pro průběh disciplinárního řízení. Podle ustálené judikatury je sice pravda, že tyto lhůty mohou být prodlouženy, nicméně vyjadřují pravidlo řádné správy, jehož účelem je v zájmu jak správy, tak úředníků zabránit neodůvodněnému prodloužení v přijetí rozhodnutí, kterým se uzavírá disciplinární řízení (rozsudky Soudního dvora ze dne 4. února 1970, *Van Eick v. Komise*, 13/69, Recueil, s. 3; ze dne 29. ledna 1985, *F v. Komise*, 228/86, Recueil, s. 275, a ze dne 19. dubna 1988, *M v. Rada*, 175/86 a 209/86, Recueil, s. 1891; rozsudek *de Compte v. Parlament*, uvedený výše, bod 88). Ze zájmu na řádné správě projeveného zákonodárcem Společenství plyne, že disciplinární orgány jsou povinny vést disciplinární řízení pečlivě a jednat tak, aby každý další akt byl přijat v přiměřené lhůtě ve vztahu k aktu předcházejícímu (rozsudky Soudu ze dne 26. ledna 1995, *D v. Komise*, T-549/93, RecueilFP, s. I-A-13 a II-43, bod 25, a *Onidi v. Komise*, uvedený výše, bod 91). Nedodržení této lhůty, které může být posouzeno jen v závislosti na zvláštních okolnostech věci, může přivodit neplatnost aktu přijatého mimo tuto lhůtu (rozsudky *D v. Komise*, uvedený výše, bod 25, a *de Compte v. Parlament*, uvedený výše, bod 88).

- 48 Tato povinnost řádné péče a dodržování přiměřené lhůty je rovněž uložena, pokud jde o zahájení disciplinárního řízení, zejména v případě a od okamžiku, kdy se správa dozvěděla o skutečnostech a jednání, které by mohly tvořit porušení služebních povinností úředníka. I v případě neexistence promlčecí lhůty jsou disciplinární orgány povinny jednat tak, aby k zahájení řízení, které má vyústit v přijetí sankce, došlo v přiměřené lhůtě (rozsudek Soudu ze dne 19. června 2003, Voigt v. ECB, T-78/02, dosud nezveřejněn ve Sbírce rozhodnutí, bod 64). Nedodržení přiměřené lhůty pro zahájení disciplinárního řízení, které i zde závisí na zvláštních okolnostech věci, může vést k protiprávnosti disciplinárního řízení zahájeného správou zvláště opožděně a mít za následek zrušení sankce přijaté v tomto řízení (viz obdobně rozsudek Soudního dvora ze dne 27. listopadu 2001, Z v. Parlament, C-270/99 P, Recueil, s. I-9197, body 43 a 44; rozsudky D v. Komise, uvedený výše, bod 25, a de Compte v. Parlament, uvedený výše, bod 88).
- 49 Je rovněž důležité uvést, že zásada právní jistoty by byla zpochybněna, pokud by správa mimořádně oddalovala zahájení disciplinárního řízení. Jak posouzení skutečností a jednání, které mohou tvořit disciplinární pochybení, ze strany správy, tak výkon práv na obhajobu úředníkem mohou být zvláště obtížné, uplynula-li dlouhá doba mezi okamžikem, kdy k těmto skutečnostem a k tomuto jednání došlo, a začátkem disciplinárního šetření. Jednak mohou zmizet svědci a důležité dokumenty – v neprospěch nebo ve prospěch úředníka – a jednak se stane obtížným pro všechny dotčené osoby a svědky vybavit si věrně své vzpomínky na dané skutečnosti a okolnosti jejich vzniku. Je tak příkladmo důležité připomenout, že v daném případě p. De Haan, který, jak bylo výše uvedeno, vedl BK v rozhodné době, zemřel dne 30. srpna 2000, tedy dlouho po skutečnostech, které jsou vytykány žalobci v daném případě, ale přesto před ukončením disciplinárního řízení, které se ho týkalo.
- 50 V důsledku toho nemůže Soud omezit v daném případě přezkum opodstatněnosti této výtky na zjištění, že žádná promlčecí lhůta v dotčené oblasti neexistovala. Je tudíž třeba ověřit, zda Komise nejednala s mimořádným prodlením.

51 Je namístě připomenout, že smlouva o ostraze, jejíž uzavření a plnění tvoří základ disciplinárního řízení zahájeného proti žalobci, byla podepsána v říjnu 1992. K vypracování a uzavření sporné přílohy, kterých se žalobce účastnil, což tvoří výtku č. 3 vůči němu, došlo v průběhu měsíce října 1992. Konzultační přípis týkající se této přílohy, jehož nepředání zakládá podle OOKJ výtku č. 4, byl nalezen v lednu 1993 a podle Komise měl být předán PKNZ nejpozději v tomto okamžiku. Pokud jde o skutečnosti, které jsou předmětem výtky č. 5 vycházející z údajného porušení povinnosti žalobce uvědomit svého nadřízeného o skutečnosti, že jeho spolupracovník, p. Burllet, vykonával administrativní povinnosti, ačkoli byl placen v rámci smlouvy o ostraze, je vhodné poznamenat, že p. Burllet, který již pracoval v BK od 15. července 1992 do 15. března 1993 jakožto zastupující zaměstnanec, byl zaměstnán IMS/Group 4 dne 16. března 1993 jako administrativní zaměstnanec pověřený administrativními povinnostmi v Komisi, avšak v tomto postavení v BK pracoval jen do 16. května 1993, když mu poté bylo ze strany společnosti IMS/Group 4 poskytnuto opakovaně neplacené volno.

52 Ze spisu vyplývá, že Komise se s údajnými porušeními předpisů týkajícími se uzavření a plnění smlouvy o ostraze seznámila před zahájením disciplinárního řízení. Ze zprávy o správním šetření ze dne 14. července 1998 (strana 13) vypracované p. Reichenbachem vyplývá, že kabinet předsedy Komise byl na začátku roku 1993 informován o údajných porušeních předpisů týkajících se smlouvy o ostraze. V lednu 1993 odmítla finanční kontrola udělit svůj souhlas vzhledem k tomu, že platby byly stanoveny v belgických francích, a ne v ECU (viz bod 10 výše). Toto odmítnutí udělit souhlas vedlo k částečnému zrušení sporné přílohy dodatkem podepsaným dne 27. ledna 1993 (viz bod 11 výše). Dne 17. února 1993 zahájilo generální ředitelství „Finanční kontrola“ Komise audit týkající se činností BK a zadání zakázky na ostrahu. Konečná zpráva generálního ředitelství „Finanční kontrola“ je datována dnem 7. července 1993 a shledává porušení kontrolních a schvalovacích postupů finančních operací a smluv a zabývá se zvláště změnami provedenými ve smlouvě o ostraze předložené PKNZ, které, jak uvádí tato zpráva, nebyly PKNZ schváleny, byly v rozporu s ujednáními a podmínkami smlouvy a znamenaly zvýšení ceny plnění a narušení hospodářské soutěže. Zpráva o správním

šetření ze dne 14. července 1998 odkazuje na tento audit z měsíce července 1993, poznamenávajíc, že audit poukázal na „podstatné problémy“, ale následně nedošlo k žádným správním nebo disciplinárním úkonům vyjma toho, že p. Eveillard přestal vykonávat funkci vedoucího sektoru „Ochrana Brusel“.

53 OOKJ zahájil disciplinární řízení proti žalobci až 29. července 1998. K zahájení disciplinárního řízení tedy došlo po téměř šesti letech od vytýkaných skutečností. Sankce byla přijata až 5. dubna 2001, téměř tři roky po zahájení disciplinárního řízení.

54 V důsledku toho a s ohledem na okolnosti projednávané věci se Soud domnívá, že vzhledem k tomu, že ke skutečným vytýkaným žalobci došlo v měsíci říjnu 1992 a že Komise se o údajných porušeních předpisů dozvěděla nejpozději mezi měsícem lednem a červencem 1993, tento orgán jednal zvlášť opožděně tím, že disciplinární řízení proti žalobci zahájil až 29. července 1998. Toto porušení požadavku dodržení přiměřené lhůty pro zahájení disciplinárního řízení ze strany Komise tvoří zjevné porušení zásady právní jistoty a řádné správy a porušení práv na obhajobu žalobce, a v důsledku toho způsobuje, že toto disciplinární řízení je stíženo vadami.

55 Z výše uvedeného vyplývá, že tato výtky je opodstatněná.

2. K tomu, že disciplinární řízení nebylo přerušeno do ukončení soudního řízení

Argumenty účastníků řízení

56 Žalobce uvádí, že OOKJ nevyhověl jeho opakovaným žádostem o přerušení disciplinárního řízení do ukončení trestního řízení zahájeného proti němu u belgických soudů. Žalobce tvrdí, že bylo zřejmé, že toto řízení bude zastaveno nebo bude vydán zprošťující rozsudek.

57 Komise uvádí, že disciplinární řízení a trestní řízení nemají stejný účel, protože první se týká případných porušení trestního zákoníku, zatímco disciplinární řízení se týká porušení určitých povinností stanovených služebním řádem, které již pojmově nemají trestní charakter, neboť sankce se mohou týkat pouze pracovního poměru mezi dotčenou osobou a jejím zaměstnavatelem. Komise připomíná, že řízení použitelné v oblasti disciplinárního režimu úředníků není soudní, ale správní (usnesení Soudního dvora ze dne 16. července 1998, *N v. Komise*, C-252/97 P, Recueil, s. I-4871, bod 52).

58 Při jednání a v odpověď na otázku Soudu Komise uplatnila, že v projednávané věci nedošlo k překrytí trestního a disciplinárního řízení, protože skutečnosti a jejich právní kvalifikace byly v obou řízeních odlišné. Předmětem trestního řízení bylo zejména prokázat případný trestný čin padělání nebo pozměňování listin nebo jejich užití jako pravých a podvodu, zatímco disciplinární řízení mělo sankcionovat zanedbání a opomenutí zakládající porušení služebních povinností žalobce. Z tohoto

důvodu Komise tvrdí, že OOKJ se rozhodl během disciplinárního řízení oddělit stránku disciplinární od stránky trestní. Komise konečně tvrdí, že přerušení disciplinárního řízení do ukončení trestního řízení by značně zpozdilo průběh disciplinárního řízení.

Závěry Soudu

- 59 Čl. 88 pátý pododstavec řádu stanoví, že „pokud je však úředník za stejné jednání soudně stíhán, je konečné rozhodnutí přijato až po vynesení pravomocného rozhodnutí soudem, který případ projednává“. Z tohoto ustanovení vyplývá, že OOKJ nesmí přijmout konečné rozhodnutí v oblasti disciplinární o situaci dotčeného úředníka týkající se skutečností, které byly zároveň předmětem trestního řízení, do doby, než rozhodnutí trestního soudu nabude právní moci (rozsudek Soudu ze dne 13. března 2003, *Pessoa e Costa v. Komise*, T-166/02, dosud nezveřejněn ve Sbírce rozhodnutí, bod 45). Článek 88 pátý pododstavec řádu tudíž neposkytuje OOKJ oprávněnému k přijetí konečného rozhodnutí o situaci úředníka, proti kterému je zahájeno disciplinární řízení, žádnou diskreční pravomoc na rozdíl od čl. 7 druhého pododstavce přílohy IX řádu, podle kterého může disciplinární komise rozhodnout v případech stíhání před trestním soudem, že je namíste odložit vydání jeho stanoviska až do doby vynesení rozhodnutí soudem (rozsudek Soudu ze dne 19. března 1998, *Tzoanos v. Komise*, T-74/96, Recueil FP, s. I-A-129 a II-343, body 32 a 33).

- 60 Je důležité úvodem poznamenat, že jak vyplývá z disciplinárního spisu, žalobce dopisem ze dne 8. dubna 1999 oznámil předsedovi disciplinární rady, že disciplinární řízení, které bylo proti němu zahájeno, zjevně vyžadovalo předem rozhodnutí o opodstatněnosti obvinění vznesených proti němu v rovině trestní u belgických soudních orgánů a požádal na základě čl. 88 pátého pododstavce řádu o přerušení disciplinárního řízení do ukončení trestního vyšetřování. V důsledku

tohoto dopisu požádal předseda disciplinární rady dne 23. dubna 1999 generální ředitelství personálu a správy Komise o informace týkající se existence, dosahu a stavu dotčeného trestního řízení. Služby tohoto ředitelství žádaly poté informace od UCLAF dopisem ze dne 4. května 1999. UCLAF odpověděl dopisem ze dne 28. května 1999 a potvrdil, že na základě trestního oznámení generálního sekretariátu Komise bruselskému královskému prokurátorovi dne 23. dubna 1998 bylo zahájeno vyšetřovací řízení vyšetřujícím soudcem Van Espenem dne 19. května 1998. Je třeba konečně poznamenat, že ve svém vyjádření pro OOKJ ze dne 25. května 2000 žalobce zopakoval svou žádost o přerušování disciplinárního řízení do ukončení trestního řízení.

- 61 Trestní řízení zahájené proti žalobci bylo ukončeno rozsudkem trestního senátu odvolacího soudu v Bruselu ze dne 28. května 2002. V důsledku toho tvoří tento rozsudek, jelikož nebylo podáno dovolání ze strany Komise, definitivní rozhodnutí belgických soudů ve vztahu k žalobci ve smyslu čl. 88 pátého pododstavce řádu.
- 62 Je ovšem namístě v tomto ohledu uvést, že disciplinární řízení týkající se žalobce bylo skončeno před 28. květnem 2002, datem vyhlášení rozsudku trestního senátu odvolacího soudu v Bruselu. OOKJ přijal rozhodnutí ukládající sankci žalobci dne 5. dubna 2001. Dne 10. září 2001 OOKJ zamítl stížnost podanou žalobcem dne 29. května 2001 na základě čl. 90 odst. 2 řádu a potvrdil dotčené rozhodnutí.
- 63 Komise nicméně tvrdí, že v projednávané věci nedošlo k souběhu trestního řízení a řízení správního a že na základě toho nebyla povinna vyčkat ukončení trestního řízení předtím, nežli s konečnou platností rozhodne o postavení žalobce v rámci disciplinárního řízení. Je proto třeba ověřit, zda existovala totožnost mezi

skutečnostmi, které byly předmětem trestního řízení, a těmi, pro které byla uložena sankce v rámci disciplinárního řízení (rozsudky Tzoanos v. Komise, uvedený výše, bod 35, a Onidi v. Komise, uvedený výše, bod 81).

64 Je tak třeba připomenout, že dne 23. dubna 1998 zaslala Komise bruselskému královskému prokurátorovi trestní oznámení týkající se předpokládaných porušení předpisů v zadání zakázky a plnění smlouvy o ostraze (viz bod 26 výše). Toto trestní oznámení, ke kterému byla připojena zpráva UCLAF ze dne 12. března 1998, se týkalo podmínek zadání zakázky, zejména případných pletich s nabídkou společnosti IMS/Group 4, jakož i vypracování příloh ke smlouvě a nedostatku konzultace PKNZ, skutečné existence plnění a správnosti postupů zaměstnávání osob pobírajících mzdu v rámci smlouvy.

65 V důsledku tohoto trestního oznámení a opatření stanovených vyšetřujícím soudcem vypracoval Office central pour la répression de la corruption (Ústřední úřad pro potlačování korupce) služby kriminální policie a vyšetřování bruselské policie souhrnnou zprávu ze dne 21. června 2000 týkající se výsledků hloubkového šetření vedeného v projednávané věci. V této zprávě měl p. L., komisař služby kriminální policie a vyšetřování bruselské policie, za to, že zaprvé nebylo prokázáno, že nabídka společnosti IMS/Group 4 byla změněna; zadruhé, že příloha podstatně měnící smlouvu byla podepsána, ale že, pokud postup předchozí kontroly nebyl zcela dodržen, finanční kontrola byla nicméně vyrozuměna o této příloze před jejím podpisem a zatřetí, že někteří strážci společnosti IMS/Group 4, jejichž služby byly fakturovány v rámci smlouvy o ostraze, skutečně vykonávali ve prospěch Komise funkce, které vůbec nesouvisely s touto smlouvou, ale že toto zneužití smlouvy, v rozhodné době velmi rozšířené, bylo Komisi dobře známo.

66 Ve svém prohlášení o přistoupení k trestnímu řízení před vyšetřujícím soudcem ze dne 1. března 2001 Komise uplatnila, že jí vznikla škoda vyplývající z padělání

a pozměňování listin spáchaného v rámci výběrového řízení, jakož i z fakturace služeb zajišťovaných osobami, které nevykonávaly povinnosti v rámci smlouvy o ostraze.

- 67 Ve svém návrhu na zastavení trestního řízení po obvinění ze dne 27. března 2001 královský prokurátor došel k závěru, že neexistují dostatečné důkazy proti žalobci a ostatním obviněným, p. Eveillardovi a p. Alexandrovi, týkající se zaprvé naplnění skutkové podstaty padělání a pozměňování veřejných a soukromých listin, zadruhé pletich v rámci výběrového řízení a zatřetí existence zaměstnanců nepřidělených k plnění smlouvy o ostraze, avšak odměňovaných v jejím rámci.
- 68 Ve svém rozsudku ze dne 6. srpna 2001 měl trestní senát odvolacího soudu v Bruselu za to, že zaprvé předmětné finanční operace byly částečně schváleny PKNZ a že navíc obdržely souhlas od finanční kontroly a zadruhé, že k praxi týkající se zneužití smlouvy o ostraze došlo s vědomím Komise, jejíž orgány organizovaly tuto praxi a poskytovaly jí svou záštitu.
- 69 Ve svém usnesení ze dne 19. března 2002 rozhodl senát soudu prvního stupně v Bruselu na neveřejném zasedání, že neexistuje žádný důkaz týkající se skutkových podstat uvedených trestných činů a že zvláště spis neobsahuje sebemenší poznatek umožňující dojít k závěru, že žalobce a p. Eveillard a p. Alexandre byli vedeni jakýmkoli podvodným úmyslem.

- 70 Konečně dne 28. května 2002 trestní senát odvolacího soudu v Bruselu vydal rozsudek prohlašující odvolání podané Komisí dne 2. dubna 2002 proti usnesení ze dne 19. března 2002 za neopodstatněné. Ve svém rozsudku odvolací soud v Bruselu rozhodl, že neexistuje žádný důkaz proti obviněným týkající se obvinění ohledně změny nabídky, přijetí předmětné přílohy a fakturace služeb nesouvisejících se smlouvou o ostraze v rámci této smlouvy.
- 71 Z výše uvedeného vyplývá, že jednání, která byla předmětem trestního řízení, mohou být zařazena do tří odlišných skupin: zaprvé podmínky zadání zakázky na ostrahu, a zejména údajné pletichy s nakonec vybranou nabídkou; zadruhé sepsání a uzavření přílohy měnící obsah smlouvy a nedostatek konzultace PKNZ v tomto ohledu a zatřetí existence osob placených v rámci smlouvy o ostraze za plnění, která nespádala mezi povinnosti stanovené v této smlouvě.
- 72 První z těchto skupin skutků týkající se údajných pletich s nabídkou splývá v jedno s výtkou č. 2, která byla formulována OOKJ vůči žalobci přípisem ze dne 23. září 1998. Tato výtka nicméně nebyla převzata disciplinární radou, která ji ve svém stanovisku ze dne 9. března 2000 zamítla. Druhá skupina skutků týkající se uzavření předmětné přílohy a neexistence konzultace PKNZ byla předmětem výtek č. 3 a 4, které byly k tíži žalobce uznány OOKJ v jeho rozhodnutí o uložení sankce žalobci ze dne 5. dubna 2001 a potvrzeny rozhodnutím ze dne 10. září 2001, kterým se zamítá stížnost. Stejně tak třetí skupina skutků tvoří základ výtky č. 5, která byla rovněž OOKJ uznána proti žalobci.
- 73 V důsledku toho je nutné konstatovat, že disciplinární řízení zahájené proti žalobci se týkalo těch skutků, jež byly předmětem trestního řízení. Tudíž vzhledem k tomu,

že podmínky použití čl. 88 pátého pododstavce řádu byly splněny, nesměla Komise přijmout konečné rozhodnutí o postavení úředníka z hlediska disciplinárního, dokud nebylo vyneseno pravomocné rozhodnutí trestních soudů.

74 Tento závěr nemůže být vyvrácen tvrzením Komise, podle kterého jednak právní kvalifikace předmětných skutků byly různé v rámci trestního řízení a řízení disciplinárního a jednak zanedbání a opomenutí konkrétně vytýkaná žalobci při disciplinárním řízení nebyla trestními činy, za které by mohly být uloženy tresty v rámci trestního stíhání zahájeného před belgickými soudy.

75 Teze Komise spočívá na chybném výkladu čl. 88 pátého pododstavce řádu. Je třeba upřesnit, že toto ustanovení existuje z dvojího důvodu. Jednak tento článek odpovídá snaze nedotknout se postavení dotčeného úředníka v rámci trestního stíhání, které bylo proti němu zahájeno kvůli skutkům, které jsou rovněž předmětem disciplinárního řízení uvnitř orgánu (rozsudek *Tzoanos v. Komise*, uvedený výše, bod 34). Přerušování disciplinárního řízení do doby ukončení trestního řízení zároveň umožňuje vzít v úvahu v rámci disciplinárního řízení skutková zjištění trestního soudce poté, co se jeho rozhodnutí stane pravomocným. Za tímto účelem musí být připomenuto, že čl. 88 pátý pododstavec řádu zakotvuje zásadu, podle které „trestní řízení přerušuje řízení disciplinární“, která je odůvodněna zejména skutečností, že vnitrostátní trestní soudy mají významnější vyšetřovací pravomoci než OOKJ (rozsudek Soudu ze dne 21. listopadu 2000, *A v. Komise*, T-23/00, Recueil FP, s. I-A-263 a II-1211, bod 37). V případě, že tyto skutky mohou zakládat naplnění skutkové podstaty trestného činu a porušení služebních povinností úředníka, správa je vázána skutkovými zjištěními trestního soudu v rámci trestního řízení. Jakmile tento soud provede skutková zjištění v projednávaném případě, správa může provést

jejich právní kvalifikaci s ohledem na pojem disciplinárního provinění a zejména ověřit, zda zakládají porušení povinností plynoucích ze služebního řádu (viz v tomto smyslu rozsudek A v. Komise, uvedený výše, bod 35).

- 76 Konečně tvrzení Komise, podle kterého by přerušení disciplinárního řízení značně zpozdilo jeho průběh, a tedy konečnou úpravu postavení žalobce, nemůže být přijato. Vzhledem k tomu, že Komise čekala více než pět a půl roku na zahájení disciplinárního řízení proti žalobci, nemohla se dovolávat rizika případného prodloužení, aby tak odůvodnila své rozhodnutí nečekat na skončení soudního řízení před přijetím konečného rozhodnutí o postavení žalobce z hlediska disciplinárního. Mimoto je namístě konstatovat, že žalobce několikrát žádal přerušení disciplinárního řízení. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí belgických trestních soudů vedla k zastavení řízení ve prospěch žalobce, tyto žádosti o přerušení nebyly vedeny snahou žalobce dosáhnout průtahů v řízení, jelikož žalobce měl zásadní zájem na tom, aby disciplinární řízení vzalo v úvahu případné pravomocné rozhodnutí trestního soudu prohlašující obvinění vůči němu za neopodstatněná.
- 77 Je proto nutné konstatovat, že Komise porušila čl. 88 pátý pododstavec řádu tím, že přijala disciplinární sankci vůči žalobci, aniž by vyčkala pravomocného rozhodnutí trestního soudu. Na základě toho je namístě vyhovět výtce žalobce.
- 78 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise se dopustila porušení procesních pravidel, práv na obhajobu a zásad právní jistoty a řádné správy. Na základě toho je namístě prohlásit první žalobní důvod za opodstatněný, aniž by bylo nezbytné přezkoumat ostatní výtky formulované žalobcem.

B – K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze zjevného omylu v posouzení skutků vytýkaných žalobci

1. K výtce č. 4 týkající se opomenutí konzultovat PKNZ

Argumenty účastníků řízení

79 Žalobce tvrdí, že není zpochybňováno, že skutečně připravil konzultační přípis týkající se předmětné přílohy určený PKNZ a že tento přípis byl odsouhlasen p. Eveillardem a podepsán p. De Haanem. Tento přípis byl založen do archívů BK a nebyl tak doručen svému adresátovi z důvodů zcela nezávislých na vůli žalobce. Jakmile byl tento přípis nalezen, žalobce uvědomil svého nadřízeného o nezbytnosti tento přípis odeslat, i když opožděně, přičemž jeho nadřízení se vši znalostí věci nepovažovali za potřebné zaslat tento přípis PKNZ. Žalobce upřesňuje, že mu nepříslušelo jednat proti jejich rozhodnutím.

80 Komise uvádí, že je prokázáno, že předmětný dodatek nebyl PKNZ předložen k vydání stanoviska, že žalobce neprokázal, že uvědomil svého nadřízeného vhodným způsobem o povinnosti konzultovat PKNZ a že měl potvrdit svá upozornění písemně. Pokud jde o tvrzení žalobce, podle kterých mu nepříslušelo jednat proti rozhodnutí svých nadřízených, Komise připomíná znění čl. 21 třetího pododstavce řádu a uvádí, že judikatura týkající se tohoto článku potvrzuje, že úředník se nemůže dovolávat případné odpovědnosti svých nadřízených proto, aby se zbavil odpovědnosti vlastní (rozsudek Tzoanos v. Komise, uvedený výše, body 188 a následující).

Závěry Soudu

- 81 Na základě článku 68 ustanovení nařízení provádějícího finanční nařízení byla předchozí konzultace PKNZ k předmětné příloze v projednávané věci povinná s ohledem na skutečnost, že tento dodatek podstatně měnil finanční podmínky smlouvy o ostraze. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že výtka vůči žalobci spočívala v tom, že neuvědomil svého nadřízeného vhodným způsobem o povinnosti konzultovat PKNZ.
- 82 Je namístě uvést, že p. Eveillard, nadřízený žalobce, potvrdil před disciplinární radou, že byl vyrozuměn žalobcem o tom, že bylo třeba konzultovat PKNZ o dodatku ke smlouvě o ostraze. Komise rovněž nepopírá skutečnost, že žalobce připravil v listopadu 1992 konzultační přípis týkající se dodatku ke smlouvě pro PKNZ a že tento přípis byl p. Eveillardem schválen a p. De Haanem podepsán. Není rovněž sporné, že tento přípis byl založen do archivů BK. Není rovněž popíráno, že rozhodnutí nezaslat tento konzultační přípis PKNZ, jakmile byl nalezen, bylo přijato p. De Haanem a p. Eveillardem, nadřízenými žalobce.
- 83 S ohledem na výše uvedené se Soud domnívá, že teze Komise, podle které měl žalobce formulovat svá upozornění písemně, a že tím, že tak neučinil, sdílí odpovědnost svých nadřízených za to, že PKNZ nebyl konzultován, nemůže být za okolností projednávaného případu přijata. Vzhledem k tomu, že žalobce vyrozuměl ústně své nadřízené o povinnosti konzultovat, že předložil smlouvu a její přílohy finanční kontrole a že připravil konzultační přípis pro PKNZ, nelze proti němu uznat výtku vycházející z toho, že neupozornil vhodným způsobem své nadřízené, a to na základě pouhé skutečnosti, že tak neučinil písemně.

- 84 Navíc pokud jde o nedostatek následné konzultace PKNZ v okamžiku, kdy byl nalezen konzultační přípis v lednu 1993, je třeba uvést, že užitečný účinek takového opožděné konzultace by byl pouze omezený. Smlouva o ostraze byla již nejen plněna, ale dne 27. ledna 1993 v důsledku odmítnutí finanční kontroly odsouhlasit platební příkaz byla podepsána příloha č. 3 ke smlouvě, která zrušila počínaje 1. únorem 1993 ujednání přílohy 1 týkající se ustanovení o fluktuaci devizového kurzu ECU vůči belgickému franku.
- 85 Výtku č. 4 týkající se nedostatku předání konzultačního přípisu týkajícího se předmětného dodatku PKNZ tak není opodstatněná.

2. K výtce č. 5 týkající se zneužití smlouvy o ostraze

Argumenty účastníků řízení

- 86 Pokud jde o výtku č. 5 týkající se zneužití smlouvy o ostraze, zvláště pokud jde o zaměstnání p. Burleta pro zajištění administrativních povinností, zatímco byl odměňován společností, která byla úspěšným uchazečem o veřejnou zakázku, žalobce uvádí, že tato praxe byla v rozhodné době běžná, že byla známa řídicím pracovníkům Komise a že konečně byla organizována a zaštitěna Komisí samou. Žalobce žádným způsobem nepřevzal odpovědnost za zaměstnání p. Burleta, což krom toho neodpovídalo jeho pravomocím, které byly omezeny na vypracovávání dokumentů vedoucích k uhrazení faktur společností, která byla úspěšným uchazečem o veřejnou zakázku.

- 87 Komise připomíná, že žalobci je vytýkáno jeho strpění zneužití, či dokonce účast na zneužití smlouvy o ostraze, což je okolností, kterou žalobce nepopírá, a ne odpovědnost za zaměstnávání zaměstnanců včetně p. Burleta. Předmětem výtky č. 5 je tato znalost skutečností doprovázená opomenutím je oznámit a vhodným způsobem se od nich distancovat. Pokud jde o tezi zastávanou žalobcem týkající se toho, že z jeho strany nedošlo k přímému zásahu do správy smlouvy o ostraze, Komise poznamenává, že jeho funkce odpovědné osoby za finanční jednotku BK ho nezbavovala plné odpovědnosti v tomto ohledu, a že naopak byl s ohledem na tuto skutečnost tím spíše povinen informovat svého nadřízeného o zneužití předmětné smlouvy. Skutečnost, že takovéto praktiky byly „běžnou praxí“ v rozhodné době, což Komise popírá, nevylučuje protiprávní charakter předmětného chování a ani nezprošťuje žalobce odpovědnosti v tomto ohledu.

Závěry Soudu

- 88 Je třeba upřesnit, že předmětná praxe nespočívala v používání smlouvy o ostraze s cílem odměňovat podvodně osoby, které nevykonávaly žádná plnění ve prospěch Komise, ale v zaměstnávání v rámci této smlouvy osob povolaných skutečně plnit povinnosti v Komisi s tím, že tyto povinnosti byly nicméně odlišné od těch, které byly stanoveny ve smlouvě o ostraze.
- 89 Z různých dokumentů obsažených ve spisu vyplývá, že zaměstnávání zaměstnanců pro plnění administrativních povinností v rámci plnění smlouvy o ostraze bylo v rozhodné době běžnou praxí a že tato praxe byla v Komisi známa. Rozhodnutí o uložení disciplinární sankce tak považovalo s ohledem na žalobce za polehčující okolnost, že „tehdejší praxe BK nebyla neobvyklá“. Souhrnná zpráva ze dne 21. června 2000 komisaře Office central pour la répression de la corruption služby kriminální policie a vyšetřování bruselské policie, pana L., na základě vyšetřování

vedeného službou kriminální policie a vyšetřování bruselské policie v tomto ohledu uvedla (strana 10), že „[toto údajné zneužití smlouvy] bylo zjevně prováděno s vědomím všech a dokonce k obecné spokojenosti a že [t]o byly samotné orgány Evropské komise, které organizovaly a zaštiťovaly tuto praxi“. Následná rozhodnutí belgických trestních soudů rovněž prokázala, že tato praxe byla organizována a zaštiťována orgány Komise.

- 90 Existence a obecné schválení této praxe v Komisi jsou rovněž potvrzeny dopisem p. Hayeho, v rozhodné době generálního ředitele personálu a správy Komise, ze dne 5. října 1987 zaslaným p. De Haanovi. Předmětem tohoto dopisu bylo sdílení pravomocí mezi BK a generálním ředitelstvím personálu a správy, přičemž dopis odkazoval na schůzku bezpečnostního výboru ze dne 23. července 1987. Podle znění tohoto dopisu „bezpečnostní výbor stanovil zásadu, podle které ‚zaměstnanci, kteří zajišťují společnou ostrahu nebo bezpečnost nebo smíšené úkoly, jsou podřízeni dohledu a správě BK. Pouze zaměstnanci mající čistě administrativní povinnosti podléhají [generálnímu ředitelství personálu a správy]. Pro tuto kategorii zaměstnanců by případně mohla být navrhována odlišná smlouva.‘“ V tomto ohledu p. Hay poté, co konstatoval, že „téměř všichni zaměstnanci ostrahy [zajišťovali v rozhodné době] administrativní a bezpečnostní úkoly, ačkoli jejich poměr [byl] rozdílný podle přidělení nebo budovy“ a že naopak „zaměstnanců majících čistě administrativní povinnosti bylo málo“, uvedl, že „se [mu jevílo] nevhodné vypracovat odlišné smlouvy, které by zatížily rozpočtové řízení a mohly by nakonec vést ke kompetenčním sporům, pokud by povaha úkolů některého z těchto zaměstnanců měla být více administrativní nebo více kontrolní“.

- 91 Z výše uvedeného vyplývá, že praxe spočívající v zaměstnávání zaměstnanců pro plnění administrativních úkolů v rámci smlouvy o ostraze byla Komisi nejen známa a nebyla neobvyklá, jak připomíná rozhodnutí ze dne 5. dubna 2001, ale byla organizována a zaštiťována příslušnými generálními ředitelstvími Komise a byla

součástí jejich personální politiky v rámci řešení chronického nedostatku zaměstnanců v Komisi pro plnění funkcí uložených různým službám Komise.

- 92 Soud má za to, že je neodůvodněné vytýkat úředníkovi kategorie B, jehož funkce jsou podle čl. 5 odst. 1 řádu výkonné a vedoucí, ale ne řídicí, které odpovídají funkcím svěřeným úředníkům kategorie A, že porušil služební povinnosti již tím, že neoznámil, že spolupracovník byl placen společností, jež byla úspěšným uchazečem o veřejnou zakázku na ostrahu, což bylo praxí, která byla organizována různými službami Komise, byla obecně rozšířená, dalo k ní podnět vedení orgánu a která, byť byla protiprávní, neměla sama o sobě podvodný charakter.
- 93 S ohledem na tyto okolnosti a zvláště na skutečnost, že se žalobce přímo nepodílel na provádění této praxe, ani na přijetí p. Burleta, je namístě dojít k závěru, že OOKJ nemůže žalobci vytýkat, že neoznámil, že jeho spolupracovník p. Burlet vykonával po dobu tří let čistě administrativní úkoly a byl placen společností, jež byla úspěšným uchazečem o veřejnou zakázku na ostrahu nebo že se od toho vhodnými prostředky nedistancoval.
- 94 Výtka č. 5 týkající se zneužití smlouvy o ostraze tedy není opodstatněná.

3. K výtce č. 1 týkající se chybného služebního postupu a hrubých porušení pravidel finanční správy

Argumenty účastníků řízení

- 95 Žalobce připomíná, že auditorská zpráva p. De Moora prokázala, že byly shledány pouze některé chyby spočívající ve špatném řízení. Žalobce uplatňuje, že jeho nadřízení vůči němu neměli nikdy žádnou připomínku, a že naopak při několika příležitostech ho chválili, jak to potvrzují posudky, které se ho týkaly.
- 96 Komise tvrdí, že žalobce nepopíral, že výtka č. 1 odpovídá skutečnosti. Předmětem posudků uváděných žalobcem nebylo posoudit a kvalifikovat skutky, které jsou základem disciplinárního řízení.

Závěry Soudu

- 97 Soud se domnívá, že výtka č. 1 týkající se existence chybného služebního postupu a hrubých porušení pravidel finanční správy, zejména sepsání a plnění smlouvy o ostraze s IMS/Group 4, není samostatnou výtka a že se vztahuje k účasti žalobce na sepsání dotčené přílohy a nedostatku konzultace PKNZ. Je tak namístě dojít k závěru, že úvahy, o něž se tato výtka opírá, nemají existenci samostatnou a nezávislou na úvahách, na kterých spočívají výtky č. 3 a 4.

4. K výtce č. 6 týkající se porušení čl. 11 prvního pododstavce řádu žalobcem tím, že neplnil své služební povinnosti výhradně s ohledem na zájmy Společenství v rozporu s ustanoveními čl. 11 prvního pododstavce řádu

Argumenty účastníků řízení

- 98 Žalobce napadá tvrzení OOKJ, podle kterého neplnil své služební povinnosti výhradně s ohledem na zájmy Společenství tím, že neuvědomil svého nadřízeného o důsledcích opomenutí konzultovat PKNZ.
- 99 Komise uvádí, že dodatek ke smlouvě o ostraze poškozoval finanční zájmy Společenství a že žalobce tuto okolnost nepopírá.

Závěry Soudu

- 100 Tato výtka odkazuje na stejná jednání, jako jsou ta uvedená ve výtkách č. 1, 3 a 4, a zvláště na důsledky vyplývající z porušení právních předpisů vytýkaných žalobci, zejména sepsání dotčené přílohy a opomenutí konzultovat PKNZ. Soud má tak za to, že tato výtka nemá samostatnou a nezávislou povahu vzhledem k výtším č. 1, 3 a 4.
- 101 Z výše uvedeného vyplývá, že je rovněž namístě prohlásit druhý žalobní důvod za opodstatněný, aniž by bylo nezbytné rozhodnout o opodstatněnosti výtky č. 3 s ohledem na výlučný a nedělitelný charakter disciplinární sankce obsažené

v napadeném rozhodnutí a s ohledem na skutečnost, že tato sankce spočívá na výtkách uznaných v tomto rozhodnutí pojatých jako celek (viz v tomto smyslu rozsudky Soudu ze dne 9. července 2002, *Zavvos v. Komise*, T-21/01, Recueil FP, s. I-A-101 a II-483, bod 316, a ze dne 11. září 2002, *Willeme v. Komise*, T-89/01, Recueil FP, s. I-A-153 a II-803, bod 83).

- 102 V důsledku toho je namístež prohlásit tuto žalobu za opodstatněnou a zrušit napadené rozhodnutí, aniž by bylo nezbytné rozhodnout o ostatních žalobních důvodech dovolávaných žalobcem.

II – *K žalobním návrhům na náhradu škody*

Argumenty účastníků řízení

- 103 Žalobce tvrdí, že vývoj v této věci mu způsobil značnou nemajetkovou újmu, zejména kvůli obtěžování, jehož byl od roku 1992 předmětem ze strany některých vyšetřovatelů a z důvodu závažných obvinění vznesených proti němu, která byla rozšířena jak uvnitř, tak vně orgánu, poškozujících jeho pověst a jeho čest. Tvrdí, že atmosféra podezření vytvořená orgánem narušila jeho společenský a rodinný život. Měl mimoto zdravotní problémy způsobené psychickým stresem vyvolaným touto situací. Komise, i přes pečlivá šetření vedená bruselským státním zastupitelstvím, neváhala jednat s cílem způsobit průtahy a oddálit ukončení trestního řízení, které následně žalobce zcela očistilo.

- 104 Pokud jde o vyčíslení této újmy, žalobce navrhuje výši určenou *ex aequo et bono* na 37 500 eur. Žalobce rovněž odkazuje na pochybení ze strany Komise spočívající ve

skutečnosti, že mu uložila sankci, čímž byl přinucen podat stížnost na základě čl. 90 odst. 2 řádu proti rozhodnutí o zamítnutí jeho povýšení do třídy B 2. Uplatňuje, že k tomu, aby mohl čelit různým řízením, musel nést výdaje advokáta odhadované prozatímně na 7 736, 81 eur.

- 105 Komise v tomto ohledu v podstatě popírá, že šetření vedené v projednávaném případě mohlo být kvalifikováno jako obtěžování, a uplatňuje, že údajná újma na cti žalobce a jeho zdravotní problémy vyplývaly, za předpokladu, že by byly prokázány, ze skutečnosti, že tím, že neplnil služební povinnosti, vystavil se riziku disciplinárního řízení. Pokud jde o stížnost podanou žalobcem proti rozhodnutí, kterým se zamítá povýšení, Komise poznamenává, že toto řízení nemá žádný vliv na projednávanou věc. Konečně Komise dochází k závěru, že újma není prokázána a že odškodnění není namístě. Pokud jde o délku trvání šetření, Komise připomíná, že řád nestanoví žádnou promlčecí lhůtu, pokud jde o zahájení disciplinárního řízení, a že pokud na začátku disciplinárního řízení OOKJ musí předpokládat, že dotčená osoba je nevinná, může tuto domněnku opustit po prokázání skutků, které jsou této osobě vytýkány.

- 106 V každém případě Komise uvádí, že trvá na odškodnění ve výši 500 eur z titulu náhrady nemajetkové újmy pro vyrovnání dlouho trvající nejistoty, v které se žalobce nacházel mezi datem posledního stanoviska disciplinární rady a okamžikem konečného disciplinárního rozhodnutí.

Závěry Soudu

- 107 Podle ustálené judikatury uplatnění odpovědnosti Společenství předpokládá, že bude prokázána protiprávnost chování vytýkaného orgánům, skutečná škoda a existence příčinné souvislosti mezi chováním a dovolávanou škodou (rozsudky Soudu ze dne

9. února 1994, Latham v. Komise, T-3/92, Recueil FP, s. I-A-23 a II-83, bod 63; ze dne 15. února 1996, Ryan-Sheridan/FEACVT, T-589/93, Recueil FP, s. I-A-27 a II-77, bod 141; ze dne 28. září 1999, Hautem v. EIB, T-140/97, Recueil FP, s. I-A-171 a II-897, bod 83, a Willeme v. Komise, uvedený výše, bod 94).

108 Je namístě poznamenat, že pokud jde o první podmínku, tj. protiprávnost chování orgánu, Soud v tomto rozsudku rozhodl, že Komise se v projednávaném případě dopustila několika porušení řádu a zásad upravujících disciplinární řízení, která se projevila ve sporném rozhodnutí ze dne 5. dubna 2001. Soud se domnívá, že toto chování Komise představuje nesprávný služební postup, za který orgán nese odpovědnost. V tomto stadiu je tak třeba přezkoumat skutečnou existenci údajných škod a existenci příčinné souvislosti mezi chováním vytkaným Komisi a těmito škodami.

109 Pokud jde zaprvé o majetkovou újmu, Soud má za to, že žalobce neupřesnil ve svých vyjádřeních obsah ani rozsah této újmy. Žalobce se omezil na odkaz na výdaje advokáta, které nesl, aby jednal v různých řízeních, jakož i na chybné použití sankce a na skutečnost, že byl přinucen podat stížnost proti rozhodnutí o zamítnutí povýšení. Pokud jde o výdaje advokáta, je třeba mít za to, že výdaje odpovídající průběhu trestních řízení nemohou být nahrazeny v rámci projednávané věci v případě nedostatku příčinné souvislosti mezi touto údajnou škodou a pochybením, kterého se dopustila Komise. Pokud jde obecně o finanční důsledky disciplinární sankce a zejména o ztrátu příjmů způsobenou rozhodnutím o zařazení na nižší služební stupeň, stačí připomenout, že podle článku 233 ES je Komise povinna přijmout opatření, která vyžaduje výkon tohoto rozsudku. Konečně pokud jde o údajné škody spojené se zamítnutím povýšení dovolávané žalobcem, netýkají se řízení v projednávané věci.

- 110 Pokud jde o nemajetkovou újmu, podle ustálené judikatury představuje, až na výjimečné okolnosti, zrušení rozhodnutí napadeného úředníkem samo o sobě přiměřené a v zásadě pro náhradu újmy, kterou tento úředník mohl utrpět, dostačující odškodnění (rozsudky Soudu ze dne 27. února 1992, *Plug v. Komise*, T-165/89, Recueil, s. II-367, bod 118; *Hautem v. EIB*, uvedený výše, bod 82, a *Willeme v. Komise*, uvedený výše, bod 97). Je však namístě zdůraznit, že v projednávaném případě různá rozhodnutí a správní stanoviska, která byla součástí disciplinárního řízení, obsahovala obvinění proti žalobci, která se ukázala jako neodpovídající skutečnosti. Navíc Komise zahájila disciplinární řízení v rozporu se zásadou přiměřené lhůty, přičemž disciplinární řízení nadto trvalo až do uložení sankce tři roky. Konečně Komise nepřerušila disciplinární řízení do ukončení trestního řízení zahájeného proti žalobci. Soud má za to, že tyto okolnosti způsobily žalobci zásah do jeho pověsti a narušení jeho soukromého života a přivedly ho do stavu dlouhotrvající nejistoty. Tyto okolnosti představují nemajetkovou újmu, která musí být odškodněna. V tomto ohledu není možné mít za to, že tato újma je vhodným způsobem odškodněna zrušením napadeného rozhodnutí. Toto zrušení totiž za zvláštních okolností projednávané věci nemá za následek retroaktivní odčinění nemajetkové újmy, kterou žalobce utrpěl.
- 111 V důsledku toho je namístě uložit Komisi odškodnit žalobce za jeho nemajetkovou újmu. Soud má za to, že výše 500 eur nabízená Komisí žalobci není dostačující pro vyrovnání utrpěné nemajetkové újmy vhodným způsobem. S ohledem na souvislosti projednávané věci, Soud stanoví *ex aequo et bono* vyšší odškodnění na 8 000 eur.

K nákladům řízení

- 112 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Soudu, bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise byla ve sporu neúspěšná, je namístě uložit jí náhradu nákladů řízení v souladu s návrhy žalobce.

Z těchto důvodů

SOUD (pátý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Rozhodnutí Komise ze dne 5. dubna 2001, kterým se ukládá žalobci disciplinární sankce spočívající v zařazení na nižší služební stupeň, se zrušuje.**

- 2) **Komisi se ukládá zaplatit žalobci náhradu nemajetkové újmy, kterou utrpěl, ve výši 8 000 eur.**

- 3) **Komise ponese veškeré náklady řízení.**

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 10. června 2004.

Vedoucí soudní kanceláře

Předsedkyně

H. Jung

P. Lindh